

Arrangeret af Foreningen for Energi og Miljøjournalister (FEM) og Dansk Journalistforbund (DJ)

Workshop om klimajournalistik den 29. maj 2009

Panel: Klima- og Energiminister Connie Hedegaard, Journalist Karen

Hjulmand (DR P1) og Redaktør Jesper Tornbjerg (Nyhedsbladet Dansk

Energi og FEM)

Intro: Hvor meget klima er der i dagbladene?

- Ny undersøgelse på vej med CBS speciale, der kommer til september. Hvor meget og hvilken diskurs er der om klima?
- Mere end 900 artikler undersøgt i de fire største aviser fra januar til og med marts 2009: Jyllands-Posten, Politiken, Berlingske og Børsen.
- Foreløbige trends:
 - Børsen står for næsten 40% af alle klimahistorierne.
 - Politiken og Berlingske for ca. 22% hver.
 - Jyllands-Posten for ca. 15%.
- Over en ti-års periode er antallet af klimaartikler steget fra ca. 5.000 om året til i 2007 at tage et markant stigning og i dag ligger antallet på ca. 30.000 klimaartikler om året.

Intro: Hvad er klimadiskursen?

- Politik – med fokus på love og regulativer især, hvor det involverer danske virksomheder.
- Økonomi – kan det betale sig at gøre noget ved klimaforandringerne?
- Forskning og innovation fylder mindre end 10%.
- **Børsen:** Den mest positive diskurs. Det kan betale sig for danske virksomheder har løsningerne til at få os ud af klimakrisen. Kritik af klimapolitik, når virksomhederne bliver ramt.
- **Politiken:** Politik og diskussion om hvem, der har ansvaret for klimaforandringerne: stat, borgere eller virksomhederne?
- **Berlingske:** Politik og forsyningsdiskursen samt EU's afhængighed af Rusland fylder mest.
- **Jyllands-Posten:** Debatten med læserne om videnskaben bag klimaforandringerne fylder mest. Kritik af politik med landbrugets vinkel.

1. session: Hvad er god klimajournalistik?

- Ligner alt andet god journalistik.
- Vigtigt at gøre emnet læserelevanter og sorterer ud i klima-lingo.
- Bør være handlingsanvisende.
- Indeholder høj faglighed, bl.a. i form af stor viden om stoffet og dybdegående research af stoffet.
- Fokuserer i høj grad på politiske, økonomiske og sociale konflikter frem for den videnskabelige travl "er klimaforandringerne menneskeskabte eller ej?".
- Konsekvenserne af klimaforandringerne kan ses overalt nu også i Danmark og er gode konkrete historier på lokalt, regionalt og nationalt niveau.
- Ikke alle væsentlige klimahistorier kan hænges op på en nyhedskrog.

Refleksioner:

- Er vi journalister blevet en del af en "sag"? I hvor stor udstrækning skal vi støtte en sag?
- Bør vi udbrede dækningen af klimaet til at handle om bæredygtighed?

1. session: Nøglecitater

- Jeg mener, at god klimajournalistik skal give folk nogle forudsætninger for at kunne forstå klimaudfordringerne. Gør det konkret og håndgribeligt, så det er til at forstå. For vi skal huske på, at jo længere man kommer ind i det her, jo mere lingo kommer der. Den store kompleksitet gør stofområdet klima svært at formidle. Og derfor bliver lingo'en og de mange forkortelse hurtigt de indspistes sprog. Vi skal som politikere og I skal som journalister tale i et sprog som alle forstår. Vi søger en fælles oplyst offentlighed.

Connie Hedegaard

- Klimajournalistik bygger på viden, udsyn og sans for tekniske muligheder. Det vil FEM arbejde for. Og så skal klimajournalistikken sprede sig ind i de andre grene af journalistikken.

Jesper Tornbjerg

- Det er næsten utænkeligt for journalister at forstå, at IPCC faktisk består af over 2500 forskere, som er enige om, at klimaforandringerne findes. Det er simplenthent i modstrid med vores journalistiske grundopfattelse – der er for meget konsensus. Her vælger vi af journalistiske årsager modpositionen ,fordi vi søger modhistorien frem for alt. Det ser man når Svensmark bliver brugt som en letkøbt klima-modhistorie. Eller når vi forfølger vinkler som: kan det overhovedet betale sig, at gøre noget ved det her?
- Der er også irriterende diskussioner som fordelingsdiskussionen med miljø og udviklingsaspekter, der er besværlige at dække journalistisk, fordi det er kompliceret og mange-strengt, men som jo er helt essentiel i klimaforhandlingerne. Som vi simpelthen må dække.

Karen Hjulmand

2. session: Hvilke krav er der til klimajournalisten?

- Vigtigt at vi får en stor viden om klimaproblematikken og forhandlingerne.
- Videndel på redaktioner og på tværs af medier og landegrænser. Start evt. studiegrupper. Væn din redaktør til, at der er andre historier ved COP15 end demonstrationer og forhandlingsproces.
- Der er et skisma mellem, at vi skal have høj faglighed for at dække klimaet på mest lødig vis og samtidig et stort krav om, at vi formidler let forståeligt og handlingsanvisende. Vi bør konstant have fokus på dette.
- Fasthold at mediehusene selv har et ansvar for, at tackle klimaforandringerne. Ikke kun i journalistikken, men hele vejen rundt.
- For at undgå klimakvalme efter COP15 skal der holdes fokus på de kommende gode klimahistorier, fx Klimakommissionens udspil i 2010.

2. session: Nøglecitater

- Det er svært, at blive kastet ud på søndagsvagten på Nyhederne, når COP15 går løs, og redaktøren kræver en god historie her og nu. Det kræver viden om emnet, ikke blot: hvordan går forhandlingerne, er du pessimist eller optimist og sådanne spørgsmål. Det betyder, at redaktionslederne skal være interesserede i, at levere dybdegående og indholdsfulde klimahistorier. Ikke blot proces.

Connie Hedegaard

- Vi kan samtidig gøre andet end at skrive om klimaet. Vi kan se på vores eget ansvar. Vi kunne fx spørge: har medierne et særligt ansvar, når det kommer til klimaudfordringerne? Ja, det har vi faktisk. Mediehusene har en pligt til at blive CO2 neutrale – det gælder hele vejen rundt i branchen.

Jesper Tornbjerg

- Der er mange ting, der peger videre frem. Klimakommissionen kommer med deres bud på fremtidens Danmark i 2010, så der er mange nye historier. Men jeg er bekymret for om finanskrisen, såfremt den fortsætter, måske kan sætte en stopper for den gode klimajournalistik, fordi der bliver skåret kraftigt i mediebranchen nu. Blogs og websider påvirker den offentlige holdning ift. at sætte spørgsmålstejn ved om klimaforandringerne overhovedet er et problem.
- Vi bliver nødt til at gøre klimaet mere kompliceret, end vi gider, fordi det er kompliceret, og der er mange gode historier, når man graver mere ned i viden bag end blot arbejder med de overfladiske konflikthistorier.

Karen Hjulmand

3. session: Kildekritik i klimajournalistikken

- Tjek dine kilder og deres motiver, bed om dokumentation for deres påstande, også selv om de er forskere. Der er mange holdninger og meninger og meget fakta, der skal holdes adskilt.
- Undgå at ringe til de samme forskere hele tiden. Lomborg og Svenskmark er oplagte, men ikke altid relevante. Find de forskere, der går og putter sig.
- Se på historier rundt om en klimaproblemstilling og undersøg, hvor den har konkret afsæt og indflydelse. Tænk internationalt og globalt i kildeinddragelsen.

3. session: Nøglecitater

- Jeg mener, at faglighed er forudsætningen for, at levere den gode historie til COP15. Ellers bliver det pseudo. Der er noget, der er faktisk rigtigt, der er noget, der er faktisk forkert. Man kan altid finde én der siger, at Jorden er rund, og én der siger, at Jorden er flad. Det kender jeg fra min tid på Deadline. Det kan jo give en 'fin' diskussion. Hvem holder vi med, og hvem er i form. Men det er fuldstændig ligegyldigt, for den ene har faktisk ret.
- Pas på i dansk presse, at vi ikke får en skævvridning i vores dækning ift. den internationale dækning. Vi skal huske at se på verden i større perspektiv og ikke kun fra en dansk vinkel.

Connie Hedegaard

- Vi må kunne finde nogle andre kilder, end de mest brugte. Mange af de andre forskere, som ved en masse om klimaproblematikken i alle dens afskygninger, går desværre og putter sig. Så dem må vi ud og finde.
- Erkend at der nogle andre politiske rollefordelinger end tidligere. Måske skal man ikke ringe til sin politiker i Folketinget men i stedet ringe til EU når man skal have fat i en relevant kilde.

Jesper Tornbjerg

- Vi er nødt til at gøre dette mere kompliceret, end vi ønsker det. Vi må længere frem i klimadebatten, og vi må se på historien rundt om, fx hvad betyder miljø og udvikling i sammenhæng? Er der konkrete ændringer i vores livsstil, vi skal have fat i, må vi skrive den historie og finde de rette kilder.

Karen Hjulmand